

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každé dva týždne do všetkých mestských častí.
EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,
Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava
Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť SUREMA spol. s r.o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 20. marca 2020

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXIII. - Číslo 6

3 Tvrde kroky proti nákaze

Magistrát sa pripravuje na nárast počtu ľudí infikovaných novým koronavírusom. Vysvitlo, že tisíce Bratislavčanov boli vo februári v rizikovom Taliansku...

4 Bez kanalizácie, bez vodovodu

Celé desaťročia sú obyvatelia Jedenástej ulice v lukratívnej lokalite Koliby odkázaní na provizórny vodovod aj kanalizáciu a večer chodia po tmavej ulici, osvetlenie chýba. Čo bráni riešeniu kritickéj situácie?

13 Nelegálne poplatky u lekára

Viaceri naši čitatelia sa sťažujú na to, že u lekára musia platiť za vyšetrenie, ktoré plne uhrádza zdravotná poisťovňa. Prečítajte si ďalší príbeh o obchode so zdravím.

15 Prečo zanikla Univerzita Istropolitana

Kráľ Matej Huňady (Korvín) je známy ako zakladateľ prvej univerzity v Uhorsku. Inšpiroval ho zrejme jeho vychovávateľ Ján Vítéz zo Sredny. Zakladatelia univerzity však zapríčinili aj jej zánik.

Domáce testovanie zabezpečujú špeciálne jednotky.

KORONAVÍRUS

Lekári v Bratislave sú zraniteľnejší aj pre vyšší vek a nezodpovednosť ľudí

BRATISLAVA

Zatvorené školy a takmer všetky obchody, zrušené športové aj kultúrne podujatia – tieto a ďalšie opatrenia majú spomaliť šírenie nového koronavírusu. Mnohí z nás sa napriek tomu správajú nezodpovedne a ohrozujú tak dokonca lekárov, ktorí v týchto dňoch pracujú pod obrovským tlakom.

Prvé školské „prázdniny“ v rámci prevencie nákazy odštartovali minulý utorok v Bratislavskom kraji. Župan Juraj Droba aj primátor Matúš Vallo spolu so starostami mestských častí rozhodli o zatvorení škôl aj centier voľného času, ktoré sú v ich pôsobnosti. Vzápätí hlavný hygienik Ján Mikas vysvetlo-

val, že žiaci nemajú tráviť voľno v nákupných centrách a na ďalších miestach plných ľudí. Každé stretávanie sa je v týchto dňoch rizikové.

Nepomohlo. Už na druhý deň ministerstvo vnútra konštatuje: „Zaznamenali sme veľký nárast návštev klientskych

centier, do ktorých chodia ľudia s deťmi. Chceme upozorniť, že voľno v práci, v škôlkach a školách neznamená, že sa majú masovo presúvať na úrady. Ak to nie je naozaj nevyhnutné, využite možnosť elektronického vybavovania.“

Pokračovanie na str. 2

Priemerný vek lekárov v Bratislave

BA I

Všeobecní lekári: počet 88, vek 50,78
Všeobecní pre deti a dorast: počet 4, vek 63

BA II

Všeobecní lekári: počet 92, vek 49,92
Všeobecní pre deti a dorast: počet 21, vek 59

BA III

Všeobecní lekári: počet 155, vek 40,43
Všeobecní pre deti a dorast: počet 10, vek 61,90

BA IV

Všeobecní lekári: počet 31, vek 57,13
Všeobecní pre deti a dorast: počet 24, vek 63,25

BA V

Všeobecní lekári: počet 43, vek 53,77
Všeobecní pre deti a dorast: počet 24, vek 62,88

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií, vek je vypočítaný k 31. 12. 2019

Daj si rúško, zachrániš život

BRATISLAVA

S takouto výzvou prišli lekári hneď po vyhlásení mimoriadnej situácie v súvislosti s dramatickým šírením nebezpečného koronavírusu.

Prednosta gynekologicko-pôrodnicej kliniky v Ružinovskej nemocnici Jozef Záhumenský upozornil, že nosiči nákazy sú medzi nami a možno sme nimi aj my. Ak znížime počet sekretov v okolí, zúžime najdôležitejšiu cestu prenosu koronavírusu. „Nosme rúška. Viem, že nie sú, tak nosme šatky ako kovboji, alebo si rúška ušime doma. Rúška nechránia jedinca, chránia celú komunitu,“ vyzval na sociálnej sieti.

Aj pediater Peter Visolajský zdôrazňuje, že mať dnes rúško neznamená hanbu, dnes je to prejav uvedomelosti a zodpovednosti človeka. „Už nie je čas nadávať na vládu, na ministerstvo, čo niekto iný mal či nemal spraviť, nepriateľ je už medzi nami. Teraz v boji s koronavírusom môže spraviť významný krok každý jeden z nás - dajme si všetci rúška! Je vedecky dokázané, že ak celá populácia nosí rúška, tak je tým významne zabránené šíreniu ochorenia. Ak nemáte zdravotnícke rúško, svoj účel splní aj látkové rúško, aj doma vyrobené, aj nákrčník prekryvajúci nos a ústa. Verím, že my lekári a sestry vám pôjdeme vzorom. Dajme si rúška a zachránieme život!“

Pridajte sa aj vy.

(bn)

BRATISLAVSKÉ NOVINY

nájdete aj vo vybraných predajniach Kraj a Terno.

Slovo k veci

Dobré správy

Nový koronavírus už nakažil desiatky Slovákov, takže začíname mať pred ním rešpekt. To je dobre.

Hoci ochorenie COVID-19, ktoré tento vírus spôsobuje, má u väčšiny pacientov mierne priebeh, v uliciach vidíme viac ľudí s rúškom na tvári. Je to signál, že chceme byť k svojmu okoliu ohľaduplní. Aj mesto sa vyprázdnilo, i keď podaktorí Bratislavčania si spočiatku zamieňali voľno v školách za čas určený na zábavu či nákupy v obchodných centrách. Dnes už oveľa menej ľudí spochybňuje odporúčania krízového štábu na zabránenie vírusu. Snažíme sa zdržavať viac doma a stretnutia s priateľmi či známymi obmedziť na minimum. Ružinovský starosta Martin Chren napísal k tomu na sociálnej sieti tri jasné vety: „Našich dedov volali na 5 rokov do vojny. Od nás sa chce zostať 2 – 3 týždne doma na gauči. Nevravte mi, že to nedokážeme.“

V situácii, ktorá zásadne mení náš životný štýl, prichádza viac povzbudivých správ. Hlásia sa dobrovoľníci, ktorí chcú pomôcť osamelým seniorom s donáškou potravín či liekov, reštaurácie zas ponúkajú dopravu jedla zadarmo, fanúšikovská stránka na Facebooku pripravuje živé vysielanie divadielka pre deti, aby sa doma počas nútených prázdnin nudať... Dobrý pocit, že napriek obavám vieme byť súdržní a vieme si pomáhať.

Anna Čapková

TRIV
BYTY • KANCELARIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Školy v Bratislave sa zatvorili už v utorok 10. marca.

Pokračovanie zo str. 1

Mnohí Bratislavčania si zas vyšli so svojimi ratolesťami na ihriská plné detí alebo „šopingovať“ do obchodných domov. Na otázku, či sa neboja nákazy, jeden z oteckov vytychol z vrecka sterilné rúško – vraj nie je dôvod... Ďalší sa len nedávno vrátili z lyžovačky v rizikovitom Taliansku, no nepriznávajú sa. Pediater Peter Visolajský dokonca nič netušiace, bez primeranej ochrany ošetroval takéto dieťa na nitrianskej pohotovosti, rodičia zamľčali, že cestovali. Ohrozili tak lekára, zdravotné sestry, pacientov, ich rodiny. Nový koronavírus je nebezpečný, no nebezpečné je tiež nezodpovedné správanie ľudí. Vieme, že infekčný môže

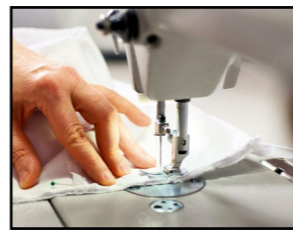
byť aj človek, ktorý ešte nemá príznaky. Vieme tiež, že u starších ľudí prebieha nákaza ťažšie a lekári v Bratislave patria, žiaľ, k tej vyššej vekovej kategórii. Podľa údajov, ktoré nám poskytol Boris Chmel z Národného centra zdravotníckych informácií, v mnohých ambulanciách pracujú dokonca sedemdesiatnici. Napríklad v okrese Bratislava IV je priemerný vek pediatrov viac ako 63 rokov, ale aj všeobecní lekári sú práve tu najstarší v rámci hlavného mesta – ich priemerný vek je 57,13 roka. Lekárov je málo a noví veľmi neprichádzajú. „V Bratislavskom samosprávnom kraji ukončilo od 1. januára 2019

prevádzku jedenásť ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých a len dvaja začali. Ak by sme zohľadnili len súčasný trend ukončovania ambulancií (bez zohľadnenia veku), potrebovali by sme desať všeobecných lekárov pre dospelých a deväť pediatrov,“ uviedla hovorkyňa župy Lucia Forman.

Znepokojuje aj fakt, na ktorý upozornil župan Juraj Droba ešte minulý utorok – že lekárom a zdravotným sestram chýbajú pomôcky a dezinfekčné prostriedky, ktoré by ich chránili pred nákazou. „Preto sme sa na zasadnutí krízového štábu rozhodli, že všeobecným lekárom v kraji zabezpečíme 20-tisíc ochranných rúšok a dezinfekčných prostriedkov. Primárne sú určené pre všeobecných lekárov pre dospelých a pre pediatrov,“ uviedol. Odborníci zároveň odporúčajú nepanikáriť a nezaťažovať lekárov pri najmenšom zakašľaní či miernych príznakoch chrípky, ktoré vieme zvládnuť aj sami doma v posteli. Aby nás mal kto liečiť, keď to bude naozaj vážne. (ac)

Foto: MZ SR, ac

Rúška vyrába chránená dielňa

STARÉ MESTO
Nedostatok jednorazových rúšok na trhu rieši aj Staré Mesto. Rúška šijú v chránenej krajčírskych dielni najskôr pre seniorov.

Mestská časť dlhodobo spolupracuje s chránenou krajčírskou dielňou, ktorú pred desiatimi rokmi založilo občianske združenie Klub Donna Rosi. „Na našu žiadosť o pomoc pri aktuálnom akútnom nedostatku jednorazových rúšok zareagovali bez váhania a okamžite – začnú šiť rúška pre Staromešťanov,“ informovala starostka Zuzana Aufrichtová. Na začiatok sú schopní vyrobiť 500 kusov rúšok, budú určené pre staromestské seniorské centrá. (ts)

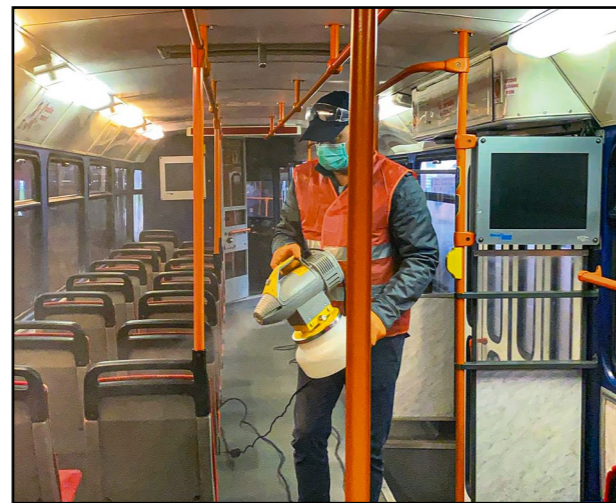
Foto: shutterstock

Vozidlá MHD dezinfikujú denne, nastúpite len s rúškom

BRATISLAVA

Všetky linky MHD prešli od pondelka 16. marca na prázdninový režim. Rátajte tiež s tým, že do vozidla vás už nepustia bez rúška alebo jeho náhrady. Dopravný podnik Bratislava (DPB) prijal aj ďalšie opatrenia na zníženie zdravotného rizika pre cestujúcich a vodičov.

Do vozidla MHD môžu prednými dverami nastúpiť iba nevidiaci ľudia a znevýhodnení cestujúci. Dopravný podnik zároveň zabezpečil, aby sa ľudia nezdržovali v priestore pri predných dverách v autobusoch a trolejbusoch (vodiči električiek sedia v uzavretých kabinách). Vyhradenie priestoru je viditeľne ozna-

Vozidlá MHD sa dezinfikujú denne.

čené reflexnou páskou medzi držadlami a výrazným oznamom.

V rámci prevencie začal DPB vodičom pri nástupe do služby merať teplotu. V prí-

padne, že zamestnanec príde do práce so zvýšenou teplotou, neumožnia mu nastúpiť do služby. Dopravný podnik zároveň od všetkých zamestnancov vyžaduje, aby vypl-

nili formulár o ich zahraničných cestách v uplynulých týždňoch. Vodiči majú k dispozícii dezinfekčné prostriedky, gél na ruky aj utierky. Dezinfekciou sú vybavení takisto revízori. Ďalším dôležitým opatrením podniku je pokyn zabezpečiť „vysoký stupeň každodennej dezinfekcie vozidiel“. Mimoriadna dezinfekcia sa týka najmä držadíel. Kompletnú dezinfekciu vozidiel robia pracovníci na princípe studeného zahmlievania pomocou aerosolového generátora. Aktívna látka obsahuje dezinfekčnú látku s nanočasticami striebra a pôsobí proti vírusom, baktériám aj plesniam, pričom však pre zdravie ľudí je neškodná. (bn)

Foto: DPB

Tisíce Bratislavčanov boli vo februári v Taliansku

BRATISLAVA

Vláda na mimoriadnom zasadnutí minulú nedeľu rozhodla o tvrdých krokoch, ktoré majú spomaliť šírenie nového koronavírusu. Zároveň magistrát potvrdil, že sa pripravuje na nárast počtu infikovaných a chorých ľudí.

„Podľa anonymných dát od telefonických operátorov, ktoré vedenie mesta malo možnosť vidieť, bolo od 17. februára v Taliansku asi 8-tisíc Bratislavčanov. Ak k tomu prirátame deti, hovoríme o rádo podstatne vyššom čísle. Mesto preto naďalej veľmi úzko spolupracuje so všetkými kompetentnými a podniká ďalšie kroky a opatrenia na spomalenie šírenia nového koronavírusu,“ informoval magistrát, ktorý ľudí vyzval k zodpovednosti. Mestskej polícii pripadla v týchto dňoch aj úloha kontrolovať verejné priestranstvá a upozorňovať ľudí, aby sa nezdrúžovali vo väčších skupinách. Zdravotníci už začali testovať Bratislavčanov na koronavírus priamo v ich domácnostiach. „V našich uliciach, susedstvách a bytových domoch sa

Mnohí Bratislavčania vycestovali do Talianska v čase, keď už vedeli o epidémii.

Niektoré z opatrení, o ktorých rozhodla vláda 15. marca:

- Obchody i všetky prevádzky so službami zostanú zatvorené. Výnimkou sú potraviny, lekáreň, drogerie, sídla mobilných operátorov, banky, poisťovne, pošta, predajne potraviny pre zvieratá či trafiky.
- Otvorené zostávajú aj iné prevádzky, kde možno nakúpiť potraviny, napríklad mäsiarstva či pekárne.
- Zariadenia verejného stravovania zostávajú sice otvorené, ale môžu slúžiť len ako výdajne jedla.
- Ľudia, ktorí sa budú skupinovo vracajúť zo zahraničia autobusom alebo vládny špeciálom, pôjdu do povinnej 14-dňovej karantény v zariadeniach

ministerstva vnútra v Gabčíkove, na Donovaloch alebo v Liptovskom Jáne. Tí, ktorí sa vrátia z cudziny individuálne, môžu zostať aj v domácej karanténe. V platnosti naďalej zostáva zatvorenie všetkých troch medzinárodných letísk, zavedenie dočasných hraničných kontrol so susednými štátmi, zatvorenie lyžiarskych stredísk, wellness centier, zábavných parkov, aquaparkov, barov či diskotiek, obmedzenie otváracích hodín na úradoch. (ac)

Foto: TASR

Aktuálne informácie nájdete na www.banoviny.sk/koronavirus

HYGIENICI RADIA Čo robiť a čo nerobiť v domácej izolácii

BRATISLAVA

Úrad verejného zdravotníctva určil niekoľko pravidiel, ktoré platia pre fungovanie domácností počas povinnej karantény. Ďalšie dôležité informácie nájdete na webstránke úradu www.uvzsr.sk. Ak sa ocitnete v domácej ka-

Nonstop infolinky

Úrad verejného zdravotníctva SR: 0917 222 682
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Bratislave: 0917 426 075
Národné centrum zdravotníckych informácií: 0800 221 234
Svoje otázky môžete poslať aj na email novykoronavirus@uvzsr.sk

ranténe, požiadajte svojich priateľov, rodinu či blízkych, aby vám zabezpečili nevyhnutné nákupy. Nemali by vám ich však nosiť do bytu, ale nechať pred dverami alebo na inom mieste, ktoré si dohodnete. Využiť môžete aj službu dovozu potravín do domácnosti. Ak to je možné, choďte do obchodu len v čase, keď tam nie je veľa ľudí a zoznam vecí si pripravte vopred, aby ste pri nákupe strávili čo najmenej času. Nezabúdajte tiež, že prevenciou proti vírusovému ochoreniu je najmä dôsledné umývanie rúk dezinfekčným mydlom a časté, nárazové ventranie miestností. Kľučky, po-

vrchy a predmety, ktoré bežne používate, dezinfikujte častejšie prípravkami s obsahom chlóru alebo alkoholu. Používajte jednorazové papierové a vlhčené utierky, každý člen rodiny má mať svoj vlastný uterák. Rovnako vlastný tanier, poháre či príbor. Ideálnym riešením pre člena rodiny, ktorý prišiel zo zahraničia, je samostatná izba s minimálne kontakty s ostatnými. Ak to nie je možné, každý člen rodiny by mal urobiť maximum pre to, aby k prípadnému prenosu ochorenia neprišlo.

Počas domácej izolácie:

- sledujte svoj zdravotný stav,
- ak sa u vás objaví aspoň je-

den z príznakov ako horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, ihneď kontaktujte telefonicky svojho ošetrojúceho lekára, aj príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva a dohodnite sa na odbere biologického materiálu,

- obmedzte kontakty s inými osobami, nenavštevujte kultúrne, spoločenské, športové alebo iné hromadné podujatia, neprijímate a nechodte na návštevy,
- necestujte,
- na výučbové aktivity využívajte e-learningové formy,
- vykonávajte iba takú pracovnú činnosť, ktorú môžete vykonávať v mieste izolácie,
- zdrzte sa akýchkoľvek činností mimo miesta svojho pobytu. (bn)

Zatvorili aj zberné dvory

BRATISLAVA

V súvislosti s hrozbou nákazy novým koronavírusom prijala opatrenia aj spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO).

Zberný dvor spoločnosti OLO na Starej Ivskej ceste 2 je zatvorený až do odvolania. Zákaznícke centrum na Ivskej ceste 22 je až do odvolania v prevádzke iba v telefonickom a online režime. V Spaľovni Bratislava sa až do odvolania neodoberá odpad od nezazmluvnených zákazníkov. Pravidelný odvoz komunálneho odpadu bude OLO a.s. zabezpečovať podľa platného harmonogramu, teda bez zmien. (ars)

Na pohreb iba najbližší

BRATISLAVA

Obmedzenia platia aj pre rozlúčky so zosnulými. Zúčastniť sa na nich môžu iba najbližší.

Hlavný hygienik Ján Mikas v liste predstaviteľom cirkvi a náboženských spoločností uviedol, že ak sa nevyhnutné obrady budú konať, je potrebné dodržiavať odstup medzi osobami. Taktiež treba dodržiavať aj respiračnú etiketu, nepodávať si ruky, vykonávať dezinfekciu. „V priestoroch, kde sa vykonávajú obrady, treba odstrániť nádobu s vodou, vykonávať častú dezinfekciu priestorov,“ povedal Mikas. (TASR)

ART INVEST
OBRÁZY NAJLEPŠIE PREDÁTE V AUKCII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

V jazere našli trosky lietadla

RUŽINOV

Pripravované letecké múzeum v Dúbravke by sa mohli v budúcnosti popýšiť aj troskami lietadla IL-18, ktoré havarovalo 28. júla 1976 na Zlatých pieskoch.

Trosky, ktoré takmer 44 rokov zostali pod hladinou jazera, objavil ešte vlní v lete pri šnorchlovaní potápač Andrej Gašpar. Išlo o zvyšky trupu a interiéru, ale aj kus pripomínajúci časť kolesa a podvozku. To, či je to tak, sa ukáže až po jeho preskúmaní. (TASR)

Na Železnej rákali netopiere

NOVÉ MESTO

Na Železnej studničke narátali ochranári 18 netopierov. Tohtoročná zima sa odzrkadila na ich rodovom aj druhovom zložení.

Vojenské bunkre na Železnej studničke sú miestom, kde v tme a tichu trávia netopiere zimu. Ochránari pri sčítaní zaznamenali druhy ako potokváre malé a ucháče svetlé. „Nezaznamenali sme druhy, ktoré do podzemia prichádzajú až počas silných mrazov. Zimu pravdepodobne prečkali v strovmových dutinách,“ uviedol Michal Noga z organizácie Sola - ochrana prírody. (TASR)

Ceny nájmov v Bratislave

BRATISLAVA

Na rozdiel od kúpnych cien sú ceny nájmov v Bratislave porovnateľné s inými krajskými mestami. Informovali o tom analytici z portálu Nehnuteľnosti.sk

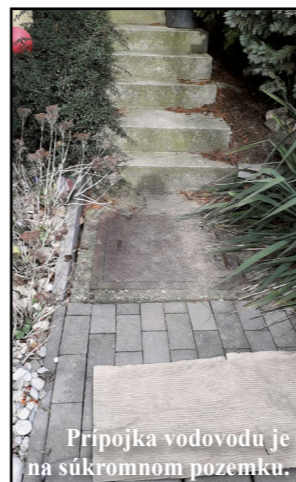
Cena klasického dvojizbového nájmu mimo centra je 550 až 600 eur mesačne. V Košiciach nájomcovia platia za rovnaký typ bývania od 510 do 550 eur mesačne. Pri porovnaní trojizbových bytov sú ceny nájomného v Bratislave 650 až 700 eur a v Košiciach 600 až 650 eur za mesiac. (TASR)

Bez riadnej kanalizácie a vodovodu, bez svetla na ulici

TIP OD VÁS

Na provizórnu kanalizáciu sa napojilo päť domácností na Jedenástej ulici.

Pripojka vodovodu je na súkromnom pozemku.

NOVÉ MESTO

Desaťročia sú obyvatelia Jedenástej ulice v exkluzívnej lokalite Koliby odkázaní na provizórny vodovod aj kanalizáciu a večer chodia po tmavej ulici, osvetlenie chýba. Čo bráni riešeniu kritической situácie?

O provizóriu na ulici, ktorá má 22 pridelených čísel rodinných domov vrátane dvoch bytoviek, ste sa mohli dočítať v Bratislavských novinách pred dvoma rokmi. Mýlil sa však ten, kto predpokladal, že bude čoskoro minulosťou. Jediné, čo sa podarilo, je nové plynovodné potrubie, ktoré položili na Jedenástej ulici vlní.

„Keby sa spoločne s plynovodom budoval aj vodovod a kanalizácia, mohlo to byť lacnejšie. Teraz sa už budú musieť nové pripojky plynového potrubia obkopať ručne. Ale na to Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) ani miestny úrad, ktorý je zodpovedný za koordináciu prác rôznych

spoločností na svojom území, nemysleli,“ napísali nám do redakcie obyvatelia tejto zakliatej ulice v mene ich združenia OZ Jedenásta.

Paradoxom Jedenástej ulice, ktorá je len pár metrov nad konečnou trolejbusov č. 203, je pritom fakt, že v tesnej blízkosti sa nachádza vodovod BVS. Keď po rozbitej panelovej ceste pokračujeme až na jej koniec, dostávame sa k poklopu šachty. Je súčasťou provizórnej kanalizácie, na ktorú sa napojilo päť domov z Jedenástej ulice. Vedie po susednej Mandľovníkovej ulici a ďalej pokračuje cez súkromné pozemky na Desiatu ulicu, kde sa napája na riadnu kanalizáciu.

„Ďalšie domy tlačia svoje splašky do kopca na Brečtanovú ulicu, pravda, pokiaľ funguje prečerpávanie. A niektorí susedia stále používajú staré žumpy, pričom splašky zjavne otekajú do zeme, fekálne vozidlo som tu nevidel najmenej tri roky. Táto neúnosná situácia je zdravotným rizikom nielen pre ľudí v našom okolí, ale pre všetkých obyvateľov Nového Mesta, ktorí sú napojení na kolibský vodovod,“ upozornil Karol Vobruba, jeden z obyvateľov ulice. Aj vodovod, ktorý využíva päť domácností na Jedenástej ulici, je len provizóriom. Pripojka je na súkromnom pozemku, pod posledným domom na ulici a pán Vobruba nechce pomyslieť na to, čo by nasledovalo, keby úzka rúra praskla. Tento zdroj vody je navyše nedostatočný... Zástupcovia OZ Jedenásta však už nechcú o svojich problémoch len rozprávať, počas dlhoročných naťahovačiek s úradmi bolo rečí dosť. „Chceme počuť konkrétny termín riešenia tohto stavu,“ zdôraznila predsedníčka združenia Ľudmila Saudreau. Projekt je už hotový, prečo sa teda nezačalo s budovaním kanalizácie a vodovodu? Z vyjadrenia mestskej časti Nové Mesto vyplýva, že hlavnou prekážkou nie sú chýbajúce peniaze, ale majitelia pozemkov, cez ktoré by

BVS-ka nepomôže

Hoci Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) rokovala v roku 2018 s mestskou časťou o rozvoji lokality, na výstavbe siete sa podieľať nebude. „Bratislavská vodárenská spoločnosť má chybné rozhodnutie z minulosti nahromadený investičný dlh vyše 270 miliónov eur iba do obnovy už existujúcich sietí. Ak by sme k tomu pripočítali aj všetky projekty, ktoré je treba nanovo vybudovať, prekročil by tento dlh 625 miliónov eur. BVS robí kroky, aby sa situácia zmenila a postupne sme okrem opráv existujúcej siete začali aj s rozvojom vodárenskej infraštruktúry, ale tieto zmeny sa nedajú urobiť okamžite,“ uviedol hovorca vodárni Peter Podstupka. Podľa hrubých odhadov by výstavba nového vodovodu a kanalizácie v tejto lokalite vyšla asi 500-tisíc eur.

malo potrubie prechádzať. „Problémom v súvislosti so zavedením vody a kanalizácie je získať súhlas vlastníkov parciel so zriadením vecného bremena. V niektorých prípadoch totiž narážame na rozpor, že ľudia vodu a kanalizáciu chcú, ale odmietajú možnosť, že by verejná časť zasahovala do ich pozemkov. Snažíme sa ich presvedčiť, aby tento súhlas udělili. Až následne môžeme začať vybavovať územné a stavebné povolenie,“ vysvetlil Marek Tettinger z miestneho úradu. Súčasťou vybudovania inžinierskych sietí a kanalizácie bude podľa jeho slov aj vybudovanie komunikácie. (ac)

Foto: ac

Video na www.banoviny.sk

V Eurovea City vznikne plnohodnotný mestský bulvár

Koncepcia premeny ulice, ktorú developerská spoločnosť JTRE zrealizuje v úzkej spolupráci s mestom Bratislava v rámci rozšírenia komplexu EUROVEA, podporí všetky druhy pohybu a bude priateľská k chodcom. Až 80 percent automobilovej dopravy sa dostane pod terén, vďaka čomu projekt vytvorí plnohodnotný bulvár so širokými chodníkmi a bezpečnou segregovanou cyklotrasou. Pred mrakodrapom EUROVEA TOWER vznikne námestie s dvomi fontánami.

Vodné prvky spolu s dostatkom zelene zabezpečia klimatickú pohodu. Aleja stromov poskytne tieň, ktorý zabráni prehrievaniu plôch chodníkov a vytvorí príjemné mestské prostredie pre návštevníkov, pracujúcich aj obyvateľov štvrte. Pohodlný a bezpečný peší pohyb podporí aj organizácia prechodov cez bulvár, ktoré budú rešpektovať hlavné pešie ťahy určené koncepciou hlavného mesta. Nadvážu na už vybudovaný obľúbený koridor pred Tower 115 s veterným paravanom a parkom vo vnútrobloku. Prepoja tak severnú časť moderného centra Bratislavy so zónou EUROVEA CITY a nábrežím Dunaja.

Pri navrhovaní a budovaní bulváru developer JTRE myslel aj na mestskú hromadnú dopravu. V návrhu počítá s koridorom pre električkovú trať na vetve Košická, ktorá vytvorí chýbajúci električkový okruh. Prispôbi sa jej aj výškové usporiadanie bulváru umožňujúce prejazd električky pod Mostom Apollo. V budúcnosti pri výstavbe trate už nebude potrebné opäť „rozkopať“ bulvár, postačí pod traťou zrealizovať podložie, osadiť koľaje a trakčné vedenie.

Koncept organizácie bulváru navrhla svetoznáma

architektka a urbanistka Beth Galí, ktorá sa preslávila premenou rodnej Barcelony pred Olympijskými hrami v roku 1992 a odvtedy sa stala autorkou niekoľkých ikonických námestí, ulíc, promenád a parkov vo viacerých európskych metropóloch. V EUROVEA CITY sa venovala aj dizajnu verejných priestorov, všetkým druhom mobility a stvárneniu zelene.

Rozvoj peších trás, trasa električky, ale aj povrchy chodníkov a ďalších verejných priestorov koordinoval JTRE v neustálej komunikácii s mestom na

Hlavnou tepnou rozvíjajúcej sa mestskej štvrte EUROVEA CITY na nábreží Dunaja bude bulvár Pribinova. Dôležitý priestor pohľadovo smerujúci na Bratislavský hrad vytvorí nástupné plochy do nákupného centra, kancelárskych aj bytových domov.

základe strategických dokumentov mesta. Organizácia zástavby a regulačné podmienky rozvoja zóny Pribinova boli určené mestom už od začiatku realizácie prvých objektov (dnešný TOWER 115 a SND)

a boli stanovené na základe riešenia zóny kolektívom architektov Bauer, Paňák,

Kusý už v roku 1988. Projekty v EUROVEA CITY tento urbanistický systém plne rešpektujú a pretvárajú do podoby skutočnej mestskej štvrte. ■

Karlovešťania si na tichšiu trať počkajú

Dunivý hluk spôsobujú najmä nové typy električiek.

Na trati sa ešte pracuje.

KARLOVA VES

Obnovenú električkovú trať v Karlovej Vsi si niektorí obyvatelia pochvaľujú, iní sa sťažujú na príliš veľkú hlučnosť. Čo môže urobiť magistrát už teraz, hoci stavba ešte nie je dokončená?

Nespokojní Karlovešťania spisali petíciu, v ktorej informovali magistrát, dopravný podnik aj ďalšie úrady o tom, že prejazdy električiek po zrekonštruovanej trati vytvárajú rezonujúci hluk prevyšujúci parametre novej trate a hygienickej úrovne. „Jedným z opatrení, ktoré nestojí nič a je ihneď riešiteľné, je zníženie rýchlosti v danej lokalite na polovicu, ak nie viac, a to do času, kým sa definitívne odstránia technické chyby električkovej trate,“ navrhol

obyvateľ Karlovej Vsi Miloš Beladič, ktorý sa pod petíciu podpísal ako prvý. Magistrát potvrdil, že problémom zrekonštruovanej trate v Karlovej Vsi je dunivý zvuk, ktorý spôsobujú najmä nové typy električiek. Zaujímalo nás teda, aké opatrenia môže mesto urobiť už teraz. Neuvažuje napríklad o znížení rýchlosti na úsekoch, kde sa ľudia sťažujú na príliš veľký hluk? „Naším záujmom je skutočne tento problém riešiť a na základe meraní a ich vyhodnotenia prijať spolu s projektantom, realizátorom stavby, odborníkmi v akustike a dopravným podnikom náležité opatrenie. Momentálne stále prebiehajú práce na identifikovaní príčin zvuku. Zatiaľ máme potvrdené, že nová trať je oproti nezrekon-

Mestské lesy spomalili bezohľadných cyklistov

NOVÉ MESTO

Viaceri cyklisti svojou rýchlosťou a bezohľadnou jazdou neraz ohrozujú iných návštevníkov rekreačných zón vrátane malých detí. Mestské lesy v Bratislave preto v niektorých lokalitách osadili dopravné značky, ktoré by mali cyklistov prinútiť k ohľaduplnosti.

„V niektorých rekreačných areáloch vnímame konfliktné situácie medzi pešmi a cyklistami, vytvárame preto tzv. pomalé zóny. Ide o časti lokalít Horáreň Krasňany a Kamzík v blízkosti bufetov a detských

ihrišk, kde je najvyššia koncentrácia návštevníkov vrátane malých detí,“ informovala organizácia na sociálnej sieti.

Cyklisti by mali na týchto krátkych úsekoch výrazne spomaliť a dodržiavať veľký odstup najmä od detí a starších ľudí. Dôvodom je bezpečnosť a aj komfort rekreácie. „Mnohí z cyklistov jazdia okolo peších už teraz vzorovo ohľaduplne a dúfame, že značky pomôžu pochopiť situáciu aj ďalším,“ dodávajú Mestské lesy v Bratislave. (ms)

Foto: Mestské lesy v Bratislave

Pomôže táto tabuľa k väčšej ohľaduplnosti?

Na porade s rúškom

BRATISLAVA

Bratislavská župa chce byť v boji s koronavírusom príkladom pre ostatných. Na sociálnej sieti zverejnila fotografiu z porady, na ktorej majú pracovníci úradu na tvári rúška.

„My na župe ideme príkladom. Oddnes nosia rúška všetci naši kolegovia a ko-

legyne. Popri umývaní rúk je nosenie rúšok jedným z najúčinnějších spôsobov, ako ochrániť ostatných pred infekčným ochorením. Tu musí ísť bokom otázka vyzoru, nekomfortu alebo hanby. Prosím, správajme sa zodpovedne,“ vyzýva BSK. (ars)

Foto: BSK

Prilákajte do záhrady užitočných prírodných pomocníkov

BRATISLAVA

Skúsení záhradkári vytvárajú vhodné prostredie aj pre prírodných pomocníkov zo zvieracej ríše. Mnohí z nich totiž dokážu veľmi účinne bojovať so škodcami a navyše, život v záhrade je vďaka nim pestrejší. Viaceré z týchto malých užitočných tvorov si ani nevšimneme, pred ďalšími, ako sú napríklad pavúky, máme rešpekt, iné pokladáme za obťažujúce. Pritom títo prírodní pomocníci často dokážu zaútočiť na škodcov v našej záhrade oveľa väčšou intenzi-

tu, ako keby ste použili litre chemických prípravkov.

Napríklad lienky, ktorých je v Európe približne 100 druhov, pozerajú červené roztoče, červce aj vošky. Na porastoch ich vyhľadávajú už skoro na jar. Dospelá lienka dokáže skonzumovať denne 40 až 60 vošiek a počas celého svojho života ich zožerie takmer 4-tisíc. Ak si však chcete lienky v záhrade udržať, vyvarujte sa chemických postrekov.

Veľkými konzumentmi vošiek sú aj zlatoočky. Tento

blanokřídlý hmyz sa živí tiež larvami múch, malými húsenicami, červcami, roztočmi či minerkami. Lienkam aj zlatoočkám sa bude vo vašej záhrade páčiť, ak im vyčleníte malú „divočinu“, do ktorej nebudete nijako zasahovať.

Aj pavúky si zaslúžia pozornosť. Patria k veľmi užitočným požíračom škodcov, takže namiesto likvidácie im v záhrade vytvorte vhodné podmienky, napríklad postavením malej stienky z kameňov. Budú vám chytať vošky, muchy,

ploštice aj húsenice obaľovača jablňého.

Prírodní pomocníci však nie sú užitoční len tým, že ekologicky ničia škodcov. Niektorí opeľujú rastliny, čo je tiež veľmi dôležité. Sú to najmä včely, čmeliaky či motýle, ktoré vám takto zabezpečia bohatú úrodu ovocia a zeleniny. Aby však príleteli do vašej záhrady, mali by v nej nájsť od jari až do jesene pestrou zmes pôvodných lúčnych kvetov. Včely priláka napríklad púpava, sedmokráska, čakanka,

zvonček okrúhlostý, ale aj bylinky ako je levanduľa, oregano či tymián. Odborníci sa zhodujú, že na to, aby sa u vás užitočné zvieratá usadili, mala by záhrada pripomínať čo najviac voľnú prírodu.

Dážďovky zase kypria pôdu, starajú sa o jej prevzdušňovanie a drenáž. Hlavnou zložkou ich potravy sú odumreté nadzemné časti rastlín, korene, pôdna huby a zvierací trus. Trávením organických častí prispievajú k tvorbe humusu a zvyšujú obsah živín v pôde. (bn)

Postavte im domček

BRATISLAVA

Motýle, lienky či osamelé včely, ktoré nežijú v spoločenských, potrebujú najst' pred zimou suchý a teplý úkryt. Hmyzí domček im môžete kúpiť v obchode, no jednoducho ho vyrobíte aj sami.

Pre domček vyberte v záhrade miesto, kde bude stabilné. Keďže hmyz uprednostňuje väčšinou chlad a tieň, postavte ho napríklad v blízkosti stromu alebo živého plotu. Nemusí však byť úplne zatienený, pretože napríklad osamelé včely majú radšej slnečné miesto. Domček naplňte podľa svojej fantázie vhodným materiálom, ako sú konáriky s navŕtanými otvormi, kúsky kôry, šišky, slama, bambus, ale napríklad aj porované tvárnice. Prví obyvatelia by sa v ňom mali objaviť už o niekoľko dní. (bn)

Foto: shutterstock

Dvojaký meter pre vás máme len, ak si chcete kúpiť meter v dvoch vyhotoveniach.

Žiadne triky. Zaručene výhodne Trvale nízke ceny HORNBACK

Ruku na to

HORNBACK
S nami to zvládnete.

APR 2020

Ako sa postarať o skleník

BRATISLAVA Skleník po zime vydezinfikujte, najlepšie s pomocou dymovnice. Tá totiž zneškodní škodcov, ktorí v ňom prezimovali, a zároveň poslúži ako celková dezinfekcia.

Tým sa však starostlivosť nekončí. Odborníci odporúčajú umyť sklá a rámy modrou skalicou. Nezabudnite tiež vyskúšať funkčnosť vetracieho okna a skontrolovať, či nepopraskali polycarbónové časti. Pozornosť venujte aj lištám a gumám. Keby boli poškodené, nemuseli by celú sezónu udržať sklo. (bn)

Foto: shutterstock

OLO opäť odváza biodpad

BRATISLAVA Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) vám opäť odvezie biodpad, ktorý dávate do hnedých zberných nádob.

Odvážanie biologického odpadu robí firma raz za 14 dní, teda v rovnakom intervale ako vlni. Nezabúdajte, že v deň odvozu musíte vylodiť hnedú nádobu na miesto, ku ktorému sa pracovníci OLO dostanú bez problémov. Do tejto zbernej nádoby patria kvety, štiepky, piliny, pokosená tráva, malé kusy konárov, listie, odpad z ovocia a zeleniny, burina. Nepatria sem odpady živočíšneho pôvodu ako mliečne a mäsové výrobky. (bn)

Už ste vysiali voňavé bylinky? Teraz je vhodný čas

BRATISLAVA

V žiadnej záhrade by vraj nemali chýbať liečivé bylinky. Vy si ich však pokojne vypěstujete aj na balkóne alebo na parapete či v kuchyni. Bylinkový záhon nemusí byť veľký, navyše, aj na malej ploche ich môže byť veľa seba viac.

Bylinky môžete vysievať prakticky kedykoľvek na jar. Výhodou je, že väčšina z nich je nenáročná na starostlivosť a vedľa sa účinne bránia aj proti škodcom. Pestovať ich môžete voľne v záhrade, ale takisto v črepníku. Postačí na

akákoľvek nádoba, ktorá je dostatočne veľká a hlboká. Dôležité však je, aby mal črepník na dne otvory, cez ktoré odtече prebytočná voda.

Viacere bylinky nemajú len liečivé účinky, ale tiež krásne listy či kvety, vďaka čomu vyniknú aj vo vašej okrasnej záhrade. Navyše, potešenie z bylinkovej záhrady nie je náročné ani finančne. Niektorým, napríklad bazalke, sa však lepšie darí len na presklennej lodžii alebo v kuchyni, pretože okrem svetla, dostatku vlhky a živín potrebujú teplo. Takže, ak sa rozhodnete kúpiť

si osivo pohodlne cez internet, nájdite si čas na to, aby ste si o konkrétnej bylinke prečítali čo najviac informácií.

Napriek tomu, že bylinky nie sú náchylné na ochorenia, pravidelne ich kontrolujte. Mátu priepornú aj medovku môže napríklad napadnúť hrádza, teda hubové ochorenie, ktoré sa preja-

vuje škvrnami na stonkách.

Viacročné bylinky, ako sú rozmarín, šalvia, majorán, dúška tymianová, šťavel, ligurček, levanduľa alebo pažítka, môžete rozmnožovať odrezkami. Iné vydržia len jednu sezónu a treba ich každoročne zasieť. Týka sa to napríklad bazalky, kôpru, anízu či koriandra. (bn)

Čo bylinky potrebujú:

- kyprenie povrchovej vrstvy pôdy,
- výživový substrát v zemine, najmä, ak sú v črepníkoch,
- drenáž na dne črepníka a odtokové otvory,
- pravidelné pootáčanie črepníkov smerom k svetlu,
- zalievanie odstatou vodou s izbovou teplotou,
- silný rez – vďaka nemu sa bylinky rýchlo zregenerujú,
- odstraňovanie kvetonosných stoniek

Záhrady, predzáhradky aj balkóny sa začínajú prebúdzat

BRATISLAVA

Hoci zima možno ešte nepovedala posledné slovo, pribúdajúce slnečné dni už prebúdzajú prírodu. Pre záhradkárov sa začína náročná, ale aj najkrajšie obdobie roka plné vôní. Čo všetko môžeme robiť v týchto dňoch?

Najskôr si skontrolujte, v akom stave máte záhradné náradie – nožnice, vidly, rýle, motyky či hrable. Čo treba, opravte alebo dokúpte, chýbajúce veci si objednáte aj online z pohodlia domova.

V záhrade sa v týchto dňoch treba postarať najmä o stromy, kríky a živé ploty, do-

prajte im omladzujúci jarný zostrih. Pri strihaní stromov prihladajte na odrody, kaž-

dá totiž potrebuje trochu inú starostlivosť. Do kríkov a živých plotov sa však môžete pustiť razantnejšie, 10 až 20 centimetrov zástrihu pod ideálnou výškou neškodí. Jar je tiež vhodným obdobím na vysádzanie nových stromov, kríkov a rastlín. Nezabudnite, že aj tie musíte zrezať, a to hneď po výsadbe.

Oživiť potrebuje tiež trávnik. Odstráňte z neho napadané lístie a vetvy, dôkladne ho vyčistite. Potom ho pokoste na čo najkratšiu dĺžku, aby bol dobre pripravený na ver-

tikáciu. Mach alebo burinu v trávniku postriekajte zelenou skalicou. Vertikutáciu, ktorou trávnik prevzdušnite, však urobte až o týždeň alebo dva týždne po použití zelenej skalice.

Pripravte si tiež záhony. Ak už pôda vyschla, nie je príliš mokrá, ťažká, prekryte ju motyčkou a vytrhajte burinu. Premyslite si vopred, kde čo chcete vysiať a nasadiť. Už teraz môžete bez obáv vysievať reďkovku, špenát, ranný šalát a čoskoro aj sadiť cibuľu. Ak máte balkón, urobte si na ňom malú záhradku. Stačí mať vhodnú nádobu, väčšiu či menší kontajner, do ktorej vysejete alebo vysadíte prvú jarnú zeleninu. Na balkóne sa zvyčajne darí i mini rajčinám, paprikám, mrkve, petržlu, hrachu či tekvice, vyskúšajte!

Aj bylinky môžete pestovať nielen v záhrade, ale takisto na balkóne alebo okennom parapete. Myslite však na to, že obľubujú slnko, nesadte ich teda na tienisté miesto. Niektoré druhy bylín odpuďujú škodcov, takže ich môžete pokojne umiestniť k zelenine. (bn)

Foto: shutterstock

Pripravte si posekanie

BRATISLAVA

Nezabudnite sa po zime postarať aj o vonkajší nábytok, aby váš relax v záhrade či na balkóne bol dokonalý. Záhradný nábytok najskôr dôkladne očistite a potom mu dajte čerstvý ochranný náter. Ošetrite drevené povrchy a zakonzervujte farebným alebo bezfarebným olejom. Nový vzhľad a lesk si zaslúžia aj všetky kovové časti. Nábytok nalakujte alebo prestriekajte a pridajte antikorošnú farbu. Ak máte stoličky či stôl z plastu, je to oveľa jednoduchšie – postačí vám voda a saponát. (bn)

Vyskúšaj nákup on-line

www.hornbach.sk

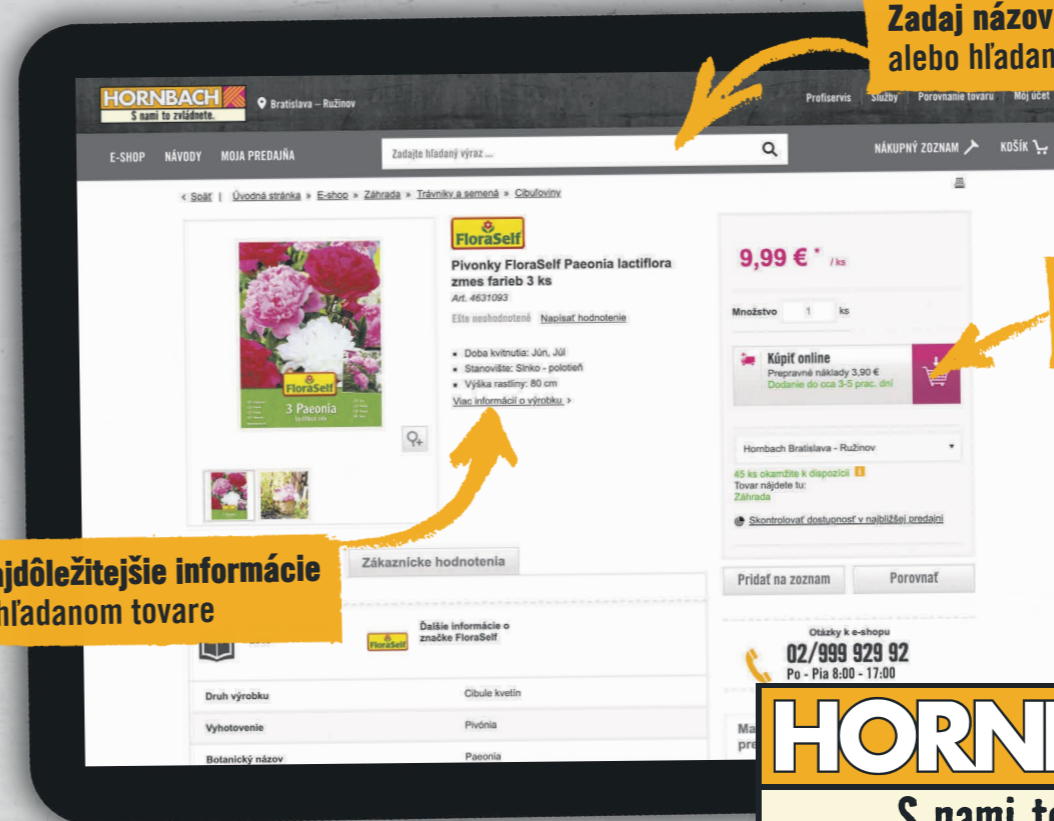

Objednanie & doručenie domov

Tovar ľahko vyhladáš on-line a bude ti dodaný jednoducho až domov. Jednoduchšie to už nejde.

- viac než 45 000 artiklov
- zákaznícke hodnotenia
- ucelené znalosti projektov
- návody s videami
- odborné poradenstvo
- inšpirácia na kliknutie

Najdôležitejšie informácie o hľadanom tovare

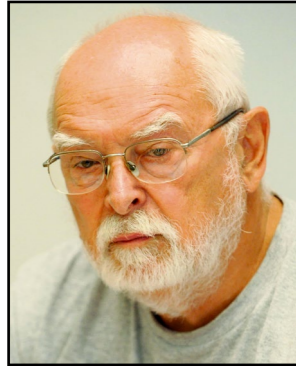

Zadaj názov výrobku, číslo výrobku alebo hľadaný výraz a prechádzaj.

Objednaj si on-line a nechaj doručiť domov.

HORNBAACH

S nami to zvládnete.

Psychológ a pedagóg Miron Zelina: Niektoré školy už žiadajú aj bezpečnostnú službu

vnucuje pri pohľade na uvedené čísla. Do hry vstupuje veľa premenných, chcelo by to sledovať ich, uskutočniť výskum.

Zrejme záleží aj na rodine, v ktorej deti vyrastajú.

Áno, na popredné miesto možno zaradiť celkovú vzdelanostnú a kultúrnu úroveň obyvateľov v Bratislave. To znamená, že žiaci majú doma podnetnejšie prostredie, rodičia majú viac príležitostí na sebazvedelávanie, ale takisto učiteľia majú viac možností zdokonaľovať sa, takže na vyučovaní potom môžu používať účinnejšie metódy. Určitý vplyv majú takisto lepšie materiálne, technické, finančné podmienky škôl či lepšie možnosti využitia času po vyučovaní. To zároveň znamená, že dobrý výsledok bratislavských žiakov nie je „kontaminovaný“ žiakmi zo znevýhodneného prostredia. No bohatstvo samo o sebe nezaručuje múdrosť.

V čom je práca učiteľa náročnejšia oproti minulosti? Učiteľia, ktorí chcú naozaj naplniť svoje ľudské poslanie, sú stresovaní viac ako kedykoľvek predtým. Nielen zo strany žiakov a rodičov, ale aj zo strany nárokov, ktoré súvisia s modernizáciou ich práce, s informačným stresom, a tiež z hľadiska byrokracie, neustálych zmien zákonov, predpisov a nejasností cieľov a koncepcií školstva.

Ako sa zmenili žiaci? Naše výskumy zaznamenali niekoľko vysoko významných, väčšinou negatívnych zmien. Stúpol počet žiakov, ktorí sa správajú k učiteľom drzo, odmietavo, nepriateľsky, agresívne, sú neslušní. Rovnako je viac rodičov, ktorí negatívne zmýšľajú o učiteľoch, dokonca sú prípady agresívneho správania sa rodičov k učiteľom. Stratila sa úcta k učiteľovi, autorita učiteľa. Výrazne tiež stúpa počet detí s rozličnými poruchami, na čo nie sú učiteľia (a nielen oni) pripravení.

Máte na mysli nárast počtu hyperaktívnych detí? V školskom roku 2018/19 sme mali najviac zastúpenú skupinu žiakov s vývinovými poruchami učenia, kde je zahrnutá aj ADHD - porucha pozornosti a hyperaktivity. Na Slovensku ich bolo 20 571. Za ostatných desať rokov rastie najmä počet žiakov s ADHD, podobne ako počet žiakov s autizmom a tiež s poruchami správania. **Aj takíto žiaci však chodia do bežných škôl. Majú učiteľia dostatočnú podporu pri ich vzdelávaní?**

Nie. V systéme inkluzívneho vzdelávania, ktorý prijala naša vláda, majú do štandardných tried chodiť aj žiaci telesne a zmyslovo postihnutí, žiaci mentálne mierne zaostali (hraničné pásmo), žiaci so špecifickými poruchami učenia, žiaci s ADHD a autisti, ale takisto intelektovo nadaní žiaci. Inkluzívne vzdelávanie kladie významne iné a náročnejšie požiadavky na učiteľa, preto sa tak silne volá po asistentoch, po inkluzívnych tímoch, kde by boli školskí psychológovia, špeciálni pedagógovia, sociálni pedagógovia. Ako raritu možno uviesť, že niektoré školy už žiadajú aj bezpečnostnú službu do školy, školského policajta. Aj z tohto hľadiska to dnes majú učiteľia rozhodne ťažšie ako kedykoľvek predtým.

Čím to teda je? Rovnako sú múdri žiaci múdrymi a dobrí učiteľia dobrými aj v malých mestách či na dedinách. Problém je inde, nie v jednoduchosťi konštatovania, ktoré sa človeku

aký má byť dobrý učiteľ? Múdry a dobrý. Múdrosť zahŕňa poznanie vyučovacieho predmetu, uplatňovanie vhodných metód a všeobecný kultúrny rozhľad. Múdry učiteľ vie, čo učiť, prečo učiť a ako učiť. Mal by byť tiež dobre citovo aj emočne vybavený a svoje emócie ovládať v krízových situáciách. Mal by mať aj pokoru, ale nie rezignáciu, aj sebavedomie, ale nie pýchu a narcizmus. Mal by vedieť preniesť silu svojej túžby dosiahnuť pozitívne ciele aj na žiakov.

Je takýchto učiteľov v našich školách dost? Verím, že áno. Ich túžba byť dobrými učiteľmi však naráža na mnoho prekážok v nich aj mimo nich. Sen, ktorý učiteľ nemá, sa nedá splniť. Kľúčová sa ale ukazuje vnútorná motivácia. Učiteľ sa môže snažiť, ale keď ho nik nepochváli, neocení, nik s ním o jeho práci nehovorí, prestane si veriť, že veci robí dobre. **Chýbajú však nielen dobrí, ale dokonca aj kvalifikovaní pedagógovia...**

Situácia s nedostatkom kvalifikovaných učiteľov a s kvalifikáciou pre učiteľské poslanie všeobecne je alarmujúca. Laická verejnosť vie, že v našich školách chýbajú učiteľia, no menej sa vie, koľko vyučovacích predmetov sa učí neodborne, keď napríklad slovenčinár učí fyziku.... Menej sa vie, že sú predmety, na ktoré sa učiteľia pripravujú slabo alebo vôbec nie. Ide najmä o tzv. prierezové témy ako finančná gramotnosť, environmentalistika, komunikačné výcviky. To je prvý fakt. Druhým je príprava učiteľov na vysokých školách a potom celoživotné vzdelávanie. Zrušili sa kredity, ale nielen tým sa stráca motivácia učiteľa pracovať na sebe. Niekedy sa na vysoké školy pripravujúce učiteľov robil výber, dnes sa robí skôr nábor. **Podľa čoho sa „meria“ kvalita vyučovania?**

Málo vieme o tom, čo znamená kvalitné vyučovanie a kto a ako ho posudzuje, ak si kvalitu vôbec niekto všimne... Inšpekcia príde raz za čas, riaditeľ alebo zástupkyňa školy na hospitácie chodia - nechodia, cez predmetové komisie a metodické združenia sa nedá dost dobre zistiť, ako kvalitne učiteľ učí. Keďže nevieme hodnotiť kvalitu procesu učenia a výchovy, spoľiehame sa na byrokratické hlásenia, správy, tzv. autoevalváciu a podobne. Predsa len sa dá zlepšiť posudzovanie kvality školy a učenia, a to najmä pomocou mikrovyučovacích analýz a analýzou úspešnosti uplatnenia absolventov škôl.

Čo všetko môže zlý učiteľ pokaziť? Najhoršie je, keď učiteľ pokazí zvedavosť žiakov, ich chuť poznávať veci, svet, ich snahu riešiť niečo, mať vlastné myšlienky, názor. (ac) Foto: TASR

Celý rozhovor nájdete na www.banoviny.sk

Situácia s nedostatkom kvalifikovaných učiteľov a s kvalifikáciou pre učiteľské poslanie všeobecne je alarmujúca. Laická verejnosť vie, že v našich školách chýbajú učiteľia, no menej sa vie, koľko vyučovacích predmetov sa učí neodborne, keď napríklad slovenčinár učí fyziku.... Menej sa vie, že sú predmety, na ktoré sa učiteľia pripravujú slabo alebo vôbec nie. Ide najmä o tzv. prierezové témy ako finančná gramotnosť, environmentalistika, komunikačné výcviky. To je prvý fakt. Druhým je príprava učiteľov na vysokých školách a potom celoživotné vzdelávanie. Zrušili sa kredity, ale nielen tým sa stráca motivácia učiteľa pracovať na sebe. Niekedy sa na vysoké školy pripravujúce učiteľov robil výber, dnes sa robí skôr nábor. **Podľa čoho sa „meria“ kvalita vyučovania?**

Málo vieme o tom, čo znamená kvalitné vyučovanie a kto a ako ho posudzuje, ak si kvalitu vôbec niekto všimne... Inšpekcia príde raz za čas, riaditeľ alebo zástupkyňa školy na hospitácie chodia - nechodia, cez predmetové komisie a metodické združenia sa nedá dost dobre zistiť, ako kvalitne učiteľ učí. Keďže nevieme hodnotiť kvalitu procesu učenia a výchovy, spoľiehame sa na byrokratické hlásenia, správy, tzv. autoevalváciu a podobne. Predsa len sa dá zlepšiť posudzovanie kvality školy a učenia, a to najmä pomocou mikrovyučovacích analýz a analýzou úspešnosti uplatnenia absolventov škôl.

Čo všetko môže zlý učiteľ pokaziť? Najhoršie je, keď učiteľ pokazí zvedavosť žiakov, ich chuť poznávať veci, svet, ich snahu riešiť niečo, mať vlastné myšlienky, názor. (ac) Foto: TASR

Celý rozhovor nájdete na www.banoviny.sk

Ruské kolo v centre mesta?

STARÉ MESTO

Chceli by ste, aby sa pri kaviarni Propeller na Rázusovom nábreží konali rôzne akcie a osadili tam dočasne ruské koleso?

Takúto anketu, ktorá bola aktívna do 16. marca, zorganizovalo Staré Mesto. „Voľný priestor pri Dunaji, v tesnej blízkosti kaviarne Propeller na Rázusovom nábreží, by sme radi sezónne oživilí. Máme víziu pestrých letných kultúrnych akcií, v rámci ktorých by Bratislavčania a turisti mali možnosť zažiť aj jazdu na vyhladkovom kole. Uvidieť mesto a rieku z nezvyčajnej perspektívy,“ zdôvodnila mestská časť. Naši čitatelia sa väčšinou zhodli, že takáto atrakcia patrí skôr na petržalskú stranu Dunaja. (ms)

Múzeum školstva sa presťahovalo

DEVÍNSKA NOVÁ VES
Múzeum školstva a pedagogiky po 20-ročnom pôsobení v Petržalke sídli po novom v takmer storočnej budove bývalej školy v Devínskej Novej Vsi.

Ako uviedla riaditeľka múzea Daniela Vančková, budovu na Charkovskej ulici 1 objavili pracovníci múzea náhodne v roku 2013, keď spolupracovali na projekte natáčania dobového filmu zo školského prostredia. Ide o pôvodnú stavbu z roku 1926, ktorá už roky neslúžila svojmu účelu. V roku 2017 sa začalo s jej rekonštrukciou, dnes je už ukončená. (TASR) Foto: ms

Partizánsku lúku postupne vynovujú

Opotrebované agátové obruby v okolí ihrísk sa musia vymeniť.

NOVÉ MESTO

Spoločnosť Mestské lesy v Bratislave ešte vlni zmapovala stav rekreačného mobiliiaru v lesoparku. Ukázalo sa, že viac ako 40 percent lavičiek, altánkov a ďalších prvkov je v havarijnom stave. Zanedbané miesta začali preto opravovať.

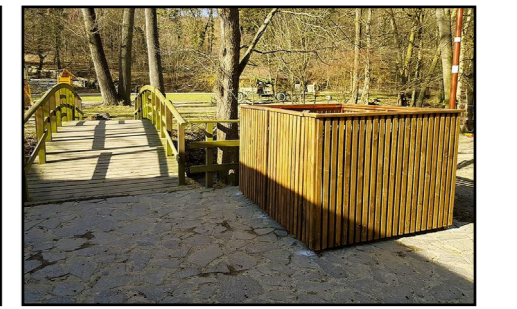
„Pred začiatkom rekreačnej sezóny sa intenzívne venujeme aj najviac navštevovanému areálu na Partizánskej lúke. Už na jeseň sme opravili a vymenili nebezpečné prvky na detských ihriskách, ako sú rôzne trčiace drôty, dosky, klince. Odstránili sme

viaceré vyschnuté nebezpečné stromy a zároveň vysadili nové, prevažne platany, ale aj jeden sekvojovec,“ uviedli Mestské lesy v Bratislave na sociálnej sieti. Zároveň spoločnosť informovala, na čom začali pracovať v tomto roku: vymieňali opotrebované agátové obruby okolo detských ihrísk a doplnili štrk, všetky hracie prvky na ihriskách aj drevený mobiliár postupne dostávali nový náter. Okolo smetných košov pribudlo drevené deb-

vať v tomto roku: vymieňali opotrebované agátové obruby okolo detských ihrísk a doplnili štrk, všetky hracie prvky na ihriskách aj drevený mobiliár postupne dostávali nový náter. Okolo smetných košov pribudlo drevené deb-

Na detských ihriskách doplnili aj štrk.

Drevený mobiliár dostal nový náter.

Na parkovisku pod Starým mostom už auto neodstavíte, oplotili ho

PETRŽALKA

Veľkú plochu pod Starým mostom na petržalskej strane, ktorú mnohí Bratislavčania využívali ako parkovisko, magistrát oplotil. Aké má s ňou plány?

Priestor na Tyršovom nábreží pri Dunaji slúžil pre vodičov najmä ako záchytné parkovisko. Pár metrov ďalej je totiž zastávka električky, ktorá vás do centra mesta odvezie v priebehu dvoch-troch minút. Teraz však mesto plochu oplotilo, takže autá sa tam už nedostanú. Ako sme zistili, na parkovis-

Autá sa dnu nedostanú, parkujú pred oplotením.

ku nevyrastie nijaká nevhodná stavba alebo developerský projekt. Pozemok chce mesto využiť na rôzne kultúrne či iné podujatia, ktoré organizuje. „Zastávame názor, že ide o veľmi hodnotný verej-

ný priestor, ktorý perspektívne aj vzhľadom na to, kde je situovaný, nemá slúžiť ako parkovisko. Je to skôr plocha na oddych, šport, kultúru či mestské podujatia. Oficiálnym parkoviskom v tomto priestore je len parkovisko pri Mýtnom domčeku,“ informoval hovorca magistrátu Peter Bubla. (nc) Foto: nc

Pre ľudí bez domova

Magistrát aktuálne plánuje postaviť na Tyršovom nábreží dočasné kontajnerové mesto pre ľudí bez domova, aby sa aj takto znížilo riziko šírenia nového koronavírusu. V Bratislave je asi 4-tisíc ľudí bez domova, ktorí v prípade potreby nemajú možnosť ísť do domácej karantény.

nenie, popri oplotených altánkoch vysadili živý plot z hrabov a vrbového prútia, ktorý by mal byť príjemnejší na pohľad ako ten pôvodný. A práce budú pokračovať. Odvodnením by sa malo vyriešiť zatápanie a blato na ihrisku pri veľkom grilovacom altánku, pri potoku za dvojaltánkom pribudnú viaceré piknikové miesta so sedením a ohniskami. „Prípravujeme tiež rekonštrukciu bufetu v amfiteátri tak, aby sme s opravami mohli začať už tento rok na jeseň,“ doplnila spoločnosť. V pláne je aj riešenie funkčného bezbariérového zjazdu od parkoviska na Partizánsku lúku pre potreby hendikepovaných návštevníkov a rodičov s detským kočíkom. (ms)

Foto: Mestské lesy v Bratislave

Foto: Mestské lesy v Bratislave

Opravujú Bárdošovu

NOVÉ MESTO

V Novom Meste sa začala rekonštrukcia pomerne úzkej Bárdošovej ulice, cez ktorú si viacerí vodiči skracujú cestu z Koliby na Patrónku.

„Pustili sme sa do opravy Bárdošovej od križovatky ulíc Na Revíne a Júlová. V prvej etape spravíme úsek po Vlársku ulicu, pričom práce by mali trvať najneskôr do 15. apríla,“ informoval na sociálnej sieti starosta Rudolf Kusý. V druhej polovici roka má rekonštrukcia pokračovať druhou etapou. V rámci nej rozšíria cestu v úseku hornej časti Bárdošovej po Jeseniouva a vytvoria tu priestor pre chodník pre chodcov. (ms)

Starožitnosti Panenská 22
Odkúpime v hotovosti: sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

SBS RAVI s.r.o.
prijme do TPP pracovníka na pozíciu člen zásehovej motorizovanej hliadky v Bratislave.
Nástup: ihneď
Hodinová mzda : od 4,00 € netto/ hodina
Podmienka: Preukaz odbornej spôsobilosti, Zbrojný preukaz
Tel. kontakt : 0905 838 209

Kto a prečo dal vyrúbať zdravé stromy?

Vyrúbané stromy nepríjemne prekvapili obyvateľov Trnavskej ulice.

NOVÉ MESTO
Nepríjemne prekvapení zostali obyvatelia Trnavskej ulice, konkrétne časti medzi Zimným štadiónom Ondreja Nepelu a nákupným strediskom Centrál.

Na trávinatej ploche uprostred rušnej komunikácie vyrúbali minulý týždeň viacero veľkých a na pohľad zdravých stromov. Kto o tom rozhodol a prečo? Z trávinateho ostrovčeka

uprostred Trnavskej ulice 10. marca zmizli stromy a o deň neskôr poodvážali aj popílené pne a konáre, teda všetko drevo, ktoré z nich zostalo. „Prišiel som v utorok domov z roboty a nechcel som veriť vlastným

očiam. Všetky veľké stromy z našej ulice boli vyrúbané a pne aj konáre, popílené na menšie kusy, ležali na trávniku. Bolo mi z toho smutno. Veď tie stromy tam boli 30 rokov a poskytovali okrem čistejšieho vzduchu aspoň čiastočné zníženie hluku a prašnosti z rušnej cesty,“ povedal pre Bratislavské noviny Pavol, jeden z miestnych obyvateľov. Prečo stromy vyrúbali a kto o tom rozhodol? S touto otázkou sme sa obrátili na magistrát aj na mestskú časť Ružinov. „O uvedenom výrube sme nemali informácie. Nerealizuje ho mesto ani žiadna mestská organizácia. Podľa informácií, ktoré máme nateraz k dispozícii, výrub realizuje spoločnosť Finep na základe rozhodnutia OÚ Bratislava, odbor dopravy,“ reagoval hovorca mesta Peter Bubla.

Aj ružinovská hovorkyňa Tatiana Tóthová tieto informácie potvrdila, preto sme požiadali o stanovisko developera. „Predmetný výrub súvisí s úpravou dočasných riešení Trnavskej cesty, ktorá bude realizovaná. Samotný výrub bol prevedený v súlade s platným rozhodnutím OÚ Bratislava v období vegetačného pokoja, a to odbornou firmou. Súčasne bola uhradená na základe súhlasu Hlavného mesta SR Bratislavy finančná náhrada za spoločenskú hodnotu vyrúbaných drevín. Mrzí nás skutočnosť, že v rámci úprav muselo k tomuto kroku dôjsť, ale v rámci výstavby projektu novú zeleň do okolia prinesieme a súčasne aj magistrát môže finančné prostriedky využiť na naplnenie svojho plánu výsadby stromov a zelene v meste,“ reagoval Borek Simandl, riaditeľ spoločnosti Finep. K výrubu stromov sa neskôr vyjadril na našej FB stránke aj primátor Matúš Vallo: „Výrub vykonal FINEP s povolením Okresného úradu. Mrzí nás, že tento výrub nebol vopred odkomunikovaný, čo za mesto vždy robíme - informujeme tabuľou.“ (ars)

Foto: mb, ars

Video a viac foto na www.banoviny.sk

Luxusné WC na Kamzíku musia kompletne opraviť!

NOVÉ MESTO

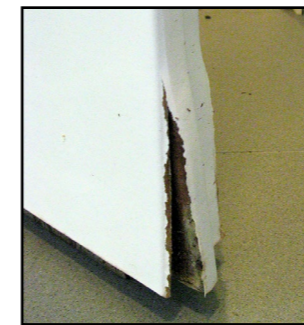
O verejných toaletách na Kamzíku sa napísalo viac ako dost. Projekt čelil od svojho vzniku v roku 2018 kritike pre výšku nákladov (takmer 130-tisíc eur), neskôr pre problémy s ich otvorením. Najnovšie sa ukázalo, že pri výstavbe došlo k viacerým pochybeniam a objekt si vyžaduje komplexnú opravu.

„Hneď po mojom nástupe do funkcie sme urobili všetko pre to, aby toalety začali fungovať. Odstránili sme základné technické nedostatky a našli vhodný personál. Stavba však mala na prvý pohľad viditeľné nedostatky. Preto sme sa rozhodli dať vypracovať odborný

posudok,“ povedal Matej Dobšovič, riaditeľ organizácie Mestské Lesy v Bratislave. Ukázalo sa, že budova má závažné technické nedostatky. Výsledná správa autorizovaného stavebného inžiniera konštatuje, že je nevyhnutná generálna rekonštrukcia celého obalového plášťa budovy, teda strechy aj fasády! Už teraz vidieť, že drevená fasáda vzlína vodu a ohní-

va a za ňou sú ukryté ďalšie technické nedostatky. Rovnako pod strešným plášťom kondenzuje voda v dôsledku nedostatočnej izolácie a zisťovali sa aj vážne nedostatky v interiéri, napríklad zle vyspádané podlahy. Mestské lesy preto požiadali firmu, ktorá stavbu realizovala, o komplexnú opravu celej budovy. „Vzhľadom na skutočnosť, že pracujeme s verejnými prostriedka-

mi, trváme na tom, aby bola budova generálne opravená na náklady staviteľa. Pri všetkých budúcich stavbách budeme striktné kontrolovať kvalitu stavebných prác,“ zdôraznil riaditeľ mestských lesov Matej Dobšovič. Pripomíname, že luxusné toalety sprístupnili verejnosti len vlni v auguste. (ars)

Foto: Marian Dekan, Mestské lesy

od 1150 € od 1390 €

ZADARMO:
60 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,

AKCIA:
betónový základ zľava 50% zľava 15%, pre dôchodcov 20%

Kontakt: Šancova ulica 112 (v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

Nevyhádzajte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

Čo má byť bezplatné

BRATISLAVA

Lekár, s ktorým má zdravotná poisťovňa zmluvu, nesmie od pacientov požadovať platbu za zdravotnú starostlivosť, ktorá je plne hrazená z verejného zdravotného poistenia.

„Lekári nesmú poskytovať zdravotnej starostlivosti podmieňovať ani poplatkami typu „manažment pacienta, klientska karta, konzultačný, registračný, vstupný či rajónový poplatok,“ doplnila Zuzana Eliášová z ministerstva zdravotníctva. Lekári nemôžu požadovať úhradu napríklad za:

- objednanie pacienta na vyšetrenie, vrátane objednania na konkrétny čas,
- vypísanie receptu,
- vypísanie návrhu na kúpeľnú liečbu,
- potvrdenie o návšteve lekára,
- výmenný lístok k špecialistovi,
- prednostné ošetrenie. (bn)

Za čo zaplatíte

BRATISLAVA

Poplatky u lekára sa môžu týkať vyšetrení na administratívne účely.

Patrí medzi ne napríklad potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti na vodičský preukaz alebo lekárske potvrdenie do školy či práce, vyšetrenie pred športovou súťažou, pred nástupom do detského tábora a podobne. Ceny tohto druhu musí mať každá ambulancia uvedená v cenníkoch na viditeľnom mieste tak, aby bol pacient vopred informovaný. (bn)

Sankcie za nelegálne platby treba zverejňovať

OBCHOD SO ZDRAVÍM

BRATISLAVA

V predchádzajúcom vydaní sme uverejnili príbeh Bratislavčana, od ktorého si v ružinovskej nemocnici vypýtali 10 eur za vyšetrenie, hoci ho plne uhrádza zdravotná poisťovňa. Naša čitateľka V. I. má podobnú skúsenosť.

Na neoprávnené vyberanie poplatkov sa sťažovala v rokoch 2017 – 2018 na Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK), keďže v poliklinike na Starých gruntoch vyberali poplatok 25 eur pred každým vyšetrením. „Veľa peňazí sme tam nechali, ale nič navyše sme nedostali (zdravotné úkony hradila poisťovňa). Na začiatku vyberali 10 eur, teraz je poplatok 30 eur. Bez zaplatenia sa do ambulancie nikto nedostane,“ napísala nám Bratislavčanka.

Tvrdí, že jej sťažnosť vyhodnotil BSK ako opodstatnenú, poliklinika dostala údajne pokutu 500 eur, poplatok však vyberali naďalej. „Žiadala som znovu prešetrenie porušovania zákona. Informovali ma, že ak bude preukázané pokračovanie v porušovaní zákona, bude poskytovateľovi udelená výrazne vyššia pokuta. Vysvetlili mi, že prevádzkovateľ však nikdy ani nevie, že porušuje zákon. Tak na takéto ospravedlňovanie prevádzkovateľa zo strany BSK sa ani neďa reagovať,“ pokračuje naša čitateľka.

Za najzáložnejšie pritom pokladá vysvetľovanie polikliniky, že sú súkromným zariadením, takže môžu vyberať poplatky - pritom však majú uzatvorenú zmluvu so všetkými zdravotnými poisťovňami. „BSK mi napísal, že výška pokuty bude závi-

sieť od závažnosti, času trvania, od následkov a povahy zistených nedostatkov a že momentálne prebieha správne konanie (to bolo v roku 2018). Či skutočne dostal prevádzkovateľ pokutu, som sa už nedozvedela. BSK ubezpečuje, že sa zameriavajú aj na iné porušovania zákonov z vlastnej iniciatívy. Uverím tomu, keď budú informovať na svojej stránke, koľko takýchto prípadov riešili a vyriešili, podobne ako to robí Slovenská obchodná inšpekcia,“ dodáva Bratislavčanka.

Tvrdí tiež, že v čase sťažnosti jej na BSK nechceli povedať ani to, v akej výške udelili spomínanej poliklinike pokutu, údajne na to nemajú oprávnenie. „Na mojich niekoľko naliehaní – keď som žiadala, nech teda napíšu, podľa akého zákona alebo predpisu je embargo na takú-

Čo hovorí právnik Jaroslav Gründler

V reakcii na článok o ružinovskej poliklinike, ktorá neoprávnené požadovala poplatok za zdravotný výkon, sa hovorkyňa BSK vyjadrila, že samospráva vykonáva dozor nielen na základe podnetov, ale aj z vlastnej iniciatívy.

Podotýkam, že dozor nad dodržiavaním príslušných ustanovení zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v platnom znení vyplýva priamo zo zriaďovateľskej pôsobnosti úradu. V súvislosti s vyjadrením o kontrole nedostatkov však vyvstáva otázka riešenia absencie informácií o pláťbách a ponúkanom nadštandarde ešte pred vstupom občana do ambulancie. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti má v zmysle ustanovení § 79 citovaného zákona, povinnosť umiestniť na viditeľnom mieste zoznam zdravotných poisťovní, s ktorými má uzatvorenú zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V takomto prípade je poskytovateľ povinný vo vstupných priestoroch alebo v čakárni umiestniť aj zoznam zdravotných výkonov a služieb, pri ktorých môže požadovať úhradu, pričom cenník poplatkov musí byť schválený samosprávnym krajom. Otázkou, prečo nástroj kontroly poplatkov občanmi priamo na mieste vo väčšine prípadov v čakárňach našich lekárov chýba, treba adresovať zriaďovateľovi zariadenia.

to informáciu, mi napísali, že 500 eur. Ale môžem tomu veriť?“ (bn)

Foto: shutterstock, Viac o poplatkoch u lekára na www.banoviny.sk

Paradontóza začíná zápachom z úst.

V starostlivosti o chrup a dutinu ústnu ponúka nové riešenie Múdra huba *Pythium oligandrum*. Svojou unikátnou schopnosťou rozrušiť biofilmy nečistými patogénnymi baktériami a ďalším mikroorganizmom možnosť sa v nich ukryť. Na trhu sú ústne vody pripravené zo suchej zmesi Bio Plus alebo šumivé tablety Múdra huba Pythie Bio Plus. Výplachové kúry týchto prípravkov chránia od krvácanosti ďasien, začiatkových príznakov zápalu ďasien a zápachu z úst. Prípravky sa osvedčili pri kvasinkových infekciách, napríklad po chemoterapii, keď predstavujú jednu z mála dostupných alternatív pre zdravotne oslabených jedincov alebo osoby s rezistenciou či alergiou na chemické látky ústnej hygieny. Dezinfekčný mikroorganizmus *Pythium oligandrum* predstavuje predel medzi hubami a riasami. *Pythium oligandrum* preniká svojimi vláknami do buniek parazita (plesne alebo kvasinky) a čerpá z neho pre svoju výživu potrebné látky. Podstatou pôsobenia je aj produkcia enzýmov. Na podklade výživovej a priestorovej

kompetície tak vytlačá z priestorov patogénne plesne, kvasinky a baktérie. Po splnení úlohy (vyčistenie parazita) uvoľňuje priestor pre znovuosídlenie tzv. normálnou mikroflórou. Použitá biotechnológia eliminuje plesne a kvasinky priamym parazitizmom a je odborníkmi považovaná za najbezpečnejšiu technológiu dostupnú na súčasnom trhu.

Prípravky s múdrou hubou dostanete vo svojich lekárňach alebo u svojej dentálnej hygieničky.

Na Vaše otázky radi odpovieme na e-mailovej adrese: pythium@pythium.cz. Informácie na: www.chytrahouba.eu

Výrobca: Bio Agens Research and Development – BARD, s.r.o.

Zničte paradontózu hubou.

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Prečo už električky nestoja na Jurigovom námestí?

Túto otázku nám položili viacerí naši čitatelia. Odpoveď magistrátu znie: „Uvedené riešenie sa tvorilo počas celého procesu projektovej prípravy a bolo už súčasťou podkladov vo verejnej súťaži na realizáciu stavby. Cestujúci môžu využiť novú zastávku Segnerova, ktorá sa nachádza bližšie, ako bola pôvodne (medzi pôvodnými zastávkami Jurigovo námestie a Segnerova). Pôvodné zastávky boli blízko seba (okolo 200 m), takže dochádzalo k spomaleniu jazdnej doby električiek. Veríme, že toto kompromisné riešenie je najlepším riešením, ktoré v konečnom dôsledku zrychlí dopravu v úseku bez zásadného dopadu na dostupnosť električky.“

Krajnica na Trnavskej ceste je v katastrofálnom stave

Ešte viani som upozornil magistrát na katastrofálny stav krajnice na Trnavskej ceste tesne pred odbočkou na Ivenskú cestu cez železničné precestie. Jazdim tadiaľ pomerne často na letisko, nakoľko pracujem ako vodič taxislužby. Keď prechádza vlak a rampy sú spustené, môžu v jazde pokračovať len autá smerujúce do Vraku. Prává strana jazdného pruhu je však v dezolátnom stave a je viac ako isté, že si tu zničíte minimálne pneumatiku s diskom.

Taxikár Oliver

Stanovisko magistrátu: Žiaľ, vzhľadom na rozsah poškodenia nie je riešením len vyspravenie a štandardná údržba komunikácie. Dôvodom poškodenia vozovky je predovšetkým spôsob, akým sa používa. V úseku je len jeden jazdný pruh. Autá smerujúce do Vraku, obchádzajúce vozidlá stojace pred železničným precestím smerom na Ivenskú cestu, zdevastovali betónový žlab na odvodnenie, a zároveň aj trávnik, ktorý tam bol vysiaty. V tomto prípade treba navrhnuť realizačný projekt na rozsiahlejšiu stavebnú úpravu vozovky. Správca komunikácie už iniciuje potrebné kroky.

AJ TAKÁ BOLA BRATISLAVA

Spoznáte tohto otecka?

PETRŽALKA

Prechádzky na petržalskej strane Dunaja sa vždy tešili veľkej obľube. Na toto romantické miesto aj v minulosti radi chodili Bratislavčania. Mladí i starší, mamičky kočikujúce svoje ratolesti, ale aj tento otecko! Bratislavčanka Eva Szakálová sa s nami podelila o spomienku z čias, keď bola študentkou fotografie. „V horúcom

júnovom dni v roku 1960 sedím pri Dunaji na lavičke a rozmýšľam, čo nafotiť na tému 'Pohoda v meste'. Mám šťastie, nápad prichádza sám. Cvak-cvak a mám to. Teraz rozmýšľam, že to dieťa v kočiariku môže mať tak 60 rokov. Spozná svojho deda, ktorý tak hrdo kráča? Ozvite sa!“ (bn)

Foto: Eva Szakálová
Uverejnené so súhlasom autorky

SBS RAVI s.r.o.

prijme do TPP pracovníka na pozíciu operátor strediska registrácie poplachov v Bratislave.

Nástup: ihneď
Hodinová mzda : od 4,20 € netto/ hodina
Podmienka: Preukaz odbornej spôsobilosti,
Zbrojný preukaz

Tel. kontakt : 0905 838 209

Správy z podsvetia

Skončil vo väzbe! Polícia obvinila 38-ročného Rumuna z obchodovania s ľuďmi, ktorý nútil 42-ročnú Moniku B. žobrať v CENTRE BRATISLAVY. Vybíral od nej takmer tisíc eur, pričom poslušnosť ženy si vynucoval vyhrážkami aj bitkou. Podľa zistení policie ju mal nútiť žobrať denne bez ohľadu na počasie - od rána do neskorého poobedia na rôznych miestach v centre Bratislavy. Vyšetrovateľ Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii uviedol, že údajný páchatel mal zneužívať ženu od januára tohto roka až do 5. marca, keď ho zadržali. Hrozí mu basa od 4 do 10 rokov, vyšetrovaný je väzobne. (bn)

Zánik Univerzity Istropolitana zavinili tí, čo ju založili

Bratislava kedysi

Kráľ Matej Huňady (Korvín) je známy ako zakladateľ prvej univerzity v Uhorsku. Inšpiroval ho zrejme jeho vychovávateľ Ján Vitéz zo Sredny, ktorého neskôr poveril riadením univerzity. Spoločne chceli vytvoriť rešpektovanú a vyhladávanú inštitúciu najmä pre nadaných mládenčov z Uhorska.

Spoznáť dejiny Univerzity Istropolitany je náročné aj pre samotných historikov. Viacerí sa zhodujú, že máme len málo informácií o tejto prvej vysokoškolskej inštitúcii na našom území. Z toho, čo sa zachovalo, vypracovala vedecká pracovníčka Historického ústavu SAV Miriam Hlaváčková v roku 2008 rozsiahlu a zaujímavú monografiu. Jej práca je hlavným zdrojom pri spoznávaní tých, ktorí stáli za vznikom aj zánikom školy, známej pod názvom Academia Istropolitana.

Ak by sme sa vrátili do 15. storočia, zistili by sme, že na našom území poskytovali vzdelávanie často striedajúci sa absolventi zahraničných univerzít. V Bratislave prednášali aj na mestskej kapitulskej škole pri Kostole sv. Martina. Študentom síce poskytovali vzdelanie porovnateľné s univerzitným, avšak nie jeho spoločenskú prestíž. V roku 1458 bol zvolený (nie korunovaný) za uhorského kráľa vzdelaný a jazykovo nadaný 15-ročný Matej Huňady (1443 – 1490). Na dôležitú funkciu dosadil tých, ktorým dôveroval. Jedným z nich bol jeho vychovávateľ a „otec uhorského humaniz-

Zakladateľom prvej univerzity v Uhorsku bol kráľ Matej Huňady.

mu“ Ján Vitéz zo Sredny (1408

– 1472). V tom čase pôsobil ako biskup vo Veľkom Varadíne.

Kráľ Matej sa prvých šesť rokov vlády venoval získaniu svätostefánskej koruny. Chcel byť legitímne korunovaný za uhorského kráľa. Najviac mu v tom pomáhal v diplomacii skúsený Ján Vitéz. Ako jediný mohol dokonca v roku 1464 Ak by sme sa vrátili do 15. storočia, zistili by sme, že na našom území poskytovali vzdelávanie často striedajúci sa absolventi zahraničných univerzít. V Bratislave prednášali aj na mestskej kapitulskej škole pri Kostole sv. Martina. Študentom síce poskytovali vzdelanie porovnateľné s univerzitným, avšak nie jeho spoločenskú prestíž. V roku 1458 bol zvolený (nie korunovaný) za uhorského kráľa vzdelaný a jazykovo nadaný 15-ročný Matej Huňady (1443 – 1490). Na dôležitú funkciu dosadil tých, ktorým dôveroval. Jedným z nich bol jeho vychovávateľ a „otec uhorského humaniz-

ká revue č. 5/2017. Aj z nich sa dozvedáme, že Ján Vitéz nemal vplyv iba na zriadenie univerzity, ale aj na jej fungovanie. Neďaleká Viedenská univerzita pritom už mala zvučné meno. Vznikom Univerzity Istropolitana sa jej však neznižil počet študentov, a to ani tých z Uhorska. Spoločnosť provizórne študentské lavice novej univerzity preto mohli naplniť len slávni učitelia. Charizmatik Ján Vitéz pri ich získavaní využil svoje schopnosti aj kontakty. Najväčšiu prestíž poskytoval univerzite astronóm, matematik a geograf Johannes Müller z Königsbergu, v latinčine Regio Monte, podľa čoho si doplnil k priezvisku Regiomontanus. Rovnako tak Ján z Gmundenu, prvý odborný profesor astronómie a matematiky na Viedenskej univerzite. A tiež poľský astronóm a lekár Martin Bylica z Oľkusza. A aj teológ a právnik Ján Gattus či profesor práva, básnik a historik Marzio Galeottus. Potenciál univerzity však nebol využitý. Kráľ Matej, na rozdiel od iných panovníkov, nepodporoval finančne „svo-

ju“ univerzitu dlhodobo. Navyše, nechránil ani východné územie Uhorska pred vojakmi Osmanskej ríše. Namiesto toho neustále útočil na Česko, v dôsledku čoho často zvyšoval dane. To sa nepáčilo domácim šľachticom ani Jánovi Vitézovi, ktorý v roku 1471 zosnoval proti kráľovi Matejovi sprisahanie. Neúspešne. Kráľ ho postrelal domácim väzením. Po týchto udalostiach viacerí učitelia opustili univerzitu v Prešporke, čo spôsobilo jej postupný rozpad ešte pred smrťou kráľa Mateja. Zakladatelia Univerzity Istropolitana tak zapríčinili o jej zánik. Vďaka nim sa však slávni humanistickí učitelia podelili o svoje poznatky a renesančné myšlienky aj s uhorskými študentmi, ktorí ich potom odovzdávali ďalším generáciám.

Katarína Králiková,
sprievodkyňa
dejinami a blogerka
Foto: kk, shutterstock

Hlavné zdroje: Hlaváčková Miriam: Monografia Kapitula pri Dóme sv. Martina – intelektuálne centrum Bratislavy v 15. storočí. Spoločnosť Pro Historia, o.z. 2008; HOMOLA Tomáš: Renesančný panovník. Historická revue 5/2019

Pieta

pohrebná služba

Pomáhame
24 hodín denne
už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta
ponúkame bezplatne tieto
služby:

► prepožičanie
štyroch umelých vencov
už aj so štandardnými
stuhami

► zobrazenie fotografie
zosnulého na LCD monitore

► prehratie foto
prezentácie zo života
zosnulého

► kondolenčnú listinu.

Na týchto službách
ušetrite min.
300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

REDAKCIA
Ivenská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

E-mail: redakcia@banoviny.sk
Telefón: 02/62801182
Inzercia: Claudia Škrabáková
Telefón: 0911 668 469

E-mail: skrabakova@banoviny.sk
PR reklama
je graficky vyznačená ■
www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny?
Nahláste nám vašu presnú
adresu na: 02/32688830,
redakcia@banoviny.sk

VAŠE 2% NÁS NABIJÚ NA 100%

WWW.MAJMESRDCE.SK

			Elbert Hubbard	urobil omeným	pera (bás.)	krovité ostatné rastliny	bylina s drobnými žltými kvetmi	skratka apendektómie	opotrebovali sa	druh moruše	veľký pravoslávny kláštor	Pomôcky: alveg, anopia, krepa, pita, ailant	glg (expr.)	skratka Inžinierskych stavieb	3. časť tajničky	dookola	
			omotával pradivom									značka cukroví					
			6. časť tajničky									vzlykot (bás.) štvorček (typ.)					
			Alžbeta (dom.) záves v divadle					visutá železnica						značka iónia farebnosť (kniž.)			
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	mákký nerast	1. časť tajničky	otlačí, ošúcha opice (zried.)				poplach (hovor.) oblasť výskytu						usadenina roztoku pružná guľa				
zraková porucha (lek.)						Anna (dom.) týkajúca sa orla						číselná lotéria sparná					
lepil sa, prichyťoval sa						mužské meno porábať (expr.)						dolu trestná (zastar.)				východný boh svetla a dobra	
kazašský ľudový spevák						druh kaučuku európska rieka						polguľovitá klenba skica, náčrtok					
jednotka dedičnosti (gen.)			polodrahokam príložiš									nastrihnutie tvorí sa (bás.)					
vzor, prototyp						užitočná (kniž.) okoval										značka zlata stretnutie (bás.)	
Pomôcky: lavra, adular, Ahura, Lua, moiré	rukami obopol	ráňajú (bás.) 2. časť tajničky					súvisiaca s akciou klame (hovor.)							skratka strany týkajúce sa súk			
oslovovať zámenom oni							sliedi (hovor.) zbavovalo buriny						stĺpová sieň taliansky básnik				
bedákaj (zastar.)						väčší piesťok kanva										4. časť tajničky	mužské meno
oválna plocha						pichala rohami druh tkaniny											
malý hlodavec						zomierali dvojzerný priestor											
skratka pre kus			pozriete (kniž.) múrik nad rímsou														EČV Prešova zasievalo
udrelo ťažkým predmetom							ovládame Martin (dom.)										stredná odb. škola citoslovce pohľadania
povaha							zamávalo nepotrebná príťaž						tropický vták ovisal, klesal				
Pomôcky: bamia, divís, ileum, alait, akyn	nehlasné bedrovník (anat.)					strukovitá plodina citoslovce zvuku žiab						poľovný pes unav, vysil					slovenský maliar (Peter Michal)
Ilona (dom.)						sladkovodná ryba halucinácia						vychváť (kniž.) drvil na prach					
rímska bohyňa						vežové hodiny požije ako potravu											slovenská predpona latinský pozdrav
citoslovce obdivu			skrivilo sa do grímasy zn. astátu														citoslovce odporu ozn. liet. Etiópie
zataja						skučera-vejú (zried.)											
základná jednotka dĺžky						bol zamilovaný (pren.)											motorové lietadlo (hovor.)